Solidaritat a la televisió

Pur espectacle o eina de conscienciació?

La Marató 2020, el programa solidari anual de TV3, va tenir lloc el 21 de desembre passat. **Aquest any les donacions van ser per una malaltia que ens ha tocat de prop a tots i ens ha trastocat el món tal com el coneixíem, la Covid-19.** *La Marató* ofereix un programa de 14 hores dedicat a conscienciar i informar a la gent sobre el virus i animar-la a contribuir econòmicament a la seva investigació. De mitjana, *La Marató* aconsegueix recaptar uns set milions d'euros; aquest any, però, ja ha aconseguit superar els deu milions.

En la història de la televisió hi ha hagut altres programes dedicats a la conscienciació i la recaptació de fons per malalties. A**vui, us parlarem de "*The Big Donnor Show*", un controversial reality d'Holanda emès el 2007. Es tractava d'un format concurs on una malalta terminal, la Lisa, volia donar el seu ronyó a algú que s'ho mereixés.** Elegiria a l'afortunat d'entre els tres concursants segons com de dramàtica i sentida fos la seva història. Durant el telereality, els espectadors podien enviar missatges votant al seu concursant preferit i donant consells a la Lisa.

Macabre, oi? Tot era una farsa. Un muntatge que la televisió pública holandesa havia organitzat per conscienciar de la gran falta de donants que tenia el seu país. El mateix fundador del canal havia mort a causa de una mala recepció d'un trasplantament de ronyó i aquesta, era la manera de retre-li homenatge a ell i a tots aquells que formaven part de la interminable llista d'espera. Tots els diners recaptats dels missatges i trucades van ser donats a la Fundació Neerlandesa del Ronyó.

La sorpresa se la van emportar tots els espectadors quan de sobte, en el moment amb més expectació per saber qui era el guanyador del concurs i per tant, la persona que podria optar a un trasplantament, el presentador va anunciar que no s'anava a fer cap trasplantament i que tot era un muntatge. El presentador va revelar que la Lisa no era una pacient terminal, sinó una actriu, i els concursants, tot i ser de veritat pacients amb necessitat de trasplantament, van fer el paper durant tot el concurs. Després de l'emissió i la descoberta del programa, Holanda va rebre 50.000 peticions per omplir el formulari de donacions.

En el 2007 els telerealities es trobaven en auge i per això, la línia narrativa que plantejava el programa era creïble pels teleespectadors. Els límits de la televisió i la realitat estaven tan difosos que semblava possible que existís un programa amb una moral tan qüestionable. El que buscaven els productors, però, era exactament això: Formular un gran debat en la societat, una controvèrsia en l'agenda pública i política i una expectació brutal pel programa.

***La Marató* (2020) i *The Big Donnor Show* (2007) poden semblar molt diferents, però realment els dos tenen el mateix objectiu. El dilema moral que es presenta és que el primer format va amb la veritat per davant, mentre que el segon utilitza una altra estratègia, molt intel·ligent i arriscada.** Avui en dia, creiem que ja ho hem vist tot a la televisió, però en realitat és una plataforma que dóna moltes oportunitats a nous gèneres i hibridacions. A més, ens permet reflexionar sobre la realitat i plantejar-nos quins sons els nostres

límits ètics. L'engany de *The Big Donnor Show* als espectadors no està justificat perquè *La Marató* ens demostra que no cal fer una farsa per aconseguir despertar l'interès de la gent. Com a societat és la nostra responsabilitat avançar cap a una millora social i establir els nostres valors. Què en penseu vosaltres? La fi justifica els mitjans? I el més important, teniu clar els vostres codis ètics? Els poseu en pràctica?

Els tres concursants de The Big Donnor Show

Ainhoa Bobadilla i Anna Pladevall